

KAS YRA LUX APDOVANOJIMAS?

Tai - 2007 metais įsteigtas kasmetinis Europos Parlamento skiriamas kino apdovanojimas.

LUX kino apdovanojimas vykdo dvi užduotis: skatina diskusijas apie Europos problemas ir remia europinės kino produkcijos platinimą. Išties, platinimas, stabdomas kalbos barjerų, yra Europos kino „Achilo kulnas“. LUX apdovanojimas stengiasi peržengti tuos kalbos barjerus.

Finansuojamas subtitravimą ir platinimą, LUX apdovanojimas padėjo Europos filmams pasiekti platesnę auditoriją. LUX kino apdovanojimu Europos Parlamentas ne tik skatina kultūrinę įvairovę, bet ir padeda kurti ryšį tarp ES piliečių.

KAS YRA LUX KINO DIENOS?

Tai yra 3 geriausių LUX apdovanojimo filmų rodymas tuo pačiu metu rudenį 28 Europos valstybėse. Trys geriausi filmai LUX kino dienoms yra subtitruojami 24 oficialiomis ES kalbomis. Taip siekiama pasidalinti Europos kino įvairovę ir turtingumą su kuo daugiau europiečių ir skatinti diskusijas temomis, kurias iškelia šios juostos. Šios temos yra artimos mums visiems: filmai pasakoja mūsų istorijas, sukelia stiprias emocijas ir nagrinėja problemas, su kuriomis visi susiduriame.

KAIP YRA PASIRENKAMI FILMAI?

Filmai yra pasirenkami grupės kino industrijos profesionalų, kurie sudaro Atrankos Komisiją. Būtent ši Atrankos Komisija ir atranka tris geriausius LUX filmus.

Nugalėtoją išrenka ir apdovanoja Europos Parlamento nariai. Šiais metais apdovanojimas įvyks gruodžio 11 d.

KAS YRA PUBLIKOS PRIPAŽINIMAS?

Publikos Pripažinimas yra žiūrovų galimybė išrinkti mėgstamiausią LUX filmą ar temą. Paprasčiausiai apsilankyk mūsų tinklapyje luxprize.eu arba Facebook puslapyje ir išreikšk savo nuomonę. Publikos Pripažinimo rezultatai bus paskelbti tarptautinio kino festivalio Karlovy Vary metu 2014 metų birželį/liepą. Tai simbolinis šiuometinio LUX kino apdovanojimo uždarymas, pažymintis naujojo LUX apdovanojimo pradžią, nes šio festivalio metu atskleidžiamas naujas oficialus LUX filmų dešimtukas.

EUROPOS PARLAMENTAS
LUX
KINO APDOVANOJIMAS
REMIA KULTŪRŲ ĮVAIROVĘ

THE SELFISH GIANT
CLIO BARNARD

**ŽIŪRĖK,
DISKUTUOK
IR BALSUOK**

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

LUX KINO DIENOS

3 FILMAI | 24 KALBOS
28 EUROPOS ŠALYS
WWW.LUXPRIZE.EU

THE SELFISH GIANT

Režisierius: Clio Barnard
Šalis: Jungtinė Karalystė
Metai: 2013
Trukmė: 93 min.
Vaidina: Sean Gilder, Siobhan Finneran, Lorraine Ashbourne, Steve Evets, Elliott Tittensor, Conner Chapman, Shaun Thomas
Prodiuseris: Tracy O'Riordan
Kūrėjai: Moonspun Films, BFI Film Fund, FilmFour
Apdovanojimai / nominacijos: Kanų kino festivalis 2013, Directors' Fortnight (programa „Dvi režisierių savaitės“), LUX kino apdovanojimo 2013 nominantas

Trumpas aprašymas

Šiuolaikinė pasakėčia apie keturiolikmetį Arborą ir jo geriausią draugą Sviftį. Pašalinti iš mokyklos, nerandantys vietos savo bendruomenėje, berniukai susipažįsta su vietiniu metalo laužo supirkėju Kitenu. Jie padeda jam rinkti metalo laužą, kraudami turtą į arklio traukiamą vežimą. Sviftis, kuris iš prigimties moka elgtis su arkliais, ir Arboras, apdovanotas verslumu ir iškalba, tampa gera komanda. Tačiau kai Arboras godumu ir išnaudojimu ima rungtyniauti su Kitenu, įtampa auga ir galiausiai įvyksta tragedija, kuri viską nesugrąžinamai pakeičia.

LŪŽĖS GYVENIMO RATAS

Režisierius: Felix van Groeningen
Šalis: Belgija
Metai: 2012
Trukmė: 110 min.
Vaidina: Veerle Baetens, Johan Heldenbergh, Nell Cattrysse, Geert van Rampelberg, Nils de Caster
Prodiuseris: Dirk Impens
Koproduiseriai: Frans Van Gestel, Arnold Heslenfeld, Laurette Schillings
Kūrėjai: Menuet Producties, Topkapi Films
Apdovanojimai / nominacijos: Berlynalė 2013, „Panoramos“ specialus publikos simpatijų prizas, CPH PIX 2013, LUX kino apdovanojimo 2013 nominantas, Tribekos kino festivalis 2013

Trumpas aprašymas

Filmas pasakoja Elizos ir Didjė meilės istoriją. Ji - tatuiruočių salono savininkė; jis groja grupėje bandža. Nepaisant didelių jų skirtumų, tai - meilė iš pirmo žvilgsnio. Jis kalba, ji klausosi. Jis yra tvirtas ateistas ir tuo pačiu metu - naivus romantikas. Ji išsitatuiravusi ant kaklo kryžių, tačiau kartu - tvirtai stovinti ant žemės. Gimus dukrelei Meibelei, jų laimei nieko netrūks. Deja, būdama šešerių Meibelė rimtai suserga. Didjė ir Eliza labai skirtingai išgyvena nelaimę. Tačiau Meibelė nepalieka jiems jokio pasirinkimo. Didjė ir Eliza privalo kovoti dėl jos kartu.

MIELE

Režisierius: Valeria Golino
Šalis: Italija, Prancūzija
Metai: 2013
Trukmė: 100 min.
Vaidina: Jasmine Trinca, Carlo Cecchi, Libero De Rienzo, Vinicio Marchioni, Ila Forte
Prodiuseriai: Viola Prestieri, Riccardo Scamarcio, Anne-Dominique Toussaint, Raphael Berdugo
Kūrėjai: Buena Onda, Les Films des Tournelles, Rai Cinema, Cité Films, Gianluca De Marchi - Strategie di Comunicazione, Maggioro Rent
Apdovanojimai / nominacijos: Kanų kino festivalis 2013, Un Certain Regard (Ypatingas žvilgsnis), Briuselio kino festivalis 2013, LUX kino apdovanojimo 2013 nominantas, Globi d'Oro 2013 - geriausias debiutinis filmas, geriausia aktorė (Jasmine Trinca)

Trumpas aprašymas

Irena gyvena uždarytą gyvenimą. Jos slaptas darbas - parūpinti vaistų ir tokiu būdu padėti oriai numirti nepagydomai sergantiems žmonėms. Vieną dieną ji įteikia naujam „klientui“ mirtiną dozę ir tada sužino, kad jis yra visiškai sveikas. Irena nenori būti atsakinga už jo savižudybę. Nuo tos akimirkos tarp Irenos ir Grimaldžio užsimezga neįprasti ir įtempti santykiai, kurie pakeis Irenos gyvenimą visam laikui.

Nes kinas turi galią mus sujaudinti, o kultūra – apšviesti. Nes kinas ir kultūra yra idealios priemonės atrasti mūsų panašumus ir skirtumus. Nes esame susivieniję įvairovėje ir Europos Sąjunga yra mūsų bendra erdvė.

Valeria Golino **MIELE** (Honey), Felix van Groeningen **LŪŽĖS GYVENIMO RATAS (THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN)** ir Clio Barnard **THE SELFISH GIANT** yra antrųjų LUX kino dienų, kurias organizuoja Europos Parlamentas, programoje.

Šie trys neeiliniai filmai visi kartu atspindi turtingą, gilų ir gražų Europos kiną. Kiekvienas jų savaip kelia klausimus, susijusius su mūsų visuomene, - realistiškai ar išgalvotai, grubiai ar subtiliai.

Taigi nueik ir pamatyk filmus bei diskutuok tinklapyje luxprize.eu apie jų keliamas problemas: kitų skausmo sumažinimo (ne)teisėtumą, kai žmonės negali laisvai priimti lemtingų sprendimų (**MIELE**), apie jaunimą, paliktą likimo valiai visuomenės ir mokymo institucijų (**THE SELFISH GIANT**), arba apie sutuoktinių vertybių kitimą ištikus tragedijai (**LŪŽĖS GYVENIMO RATAS**).

28 EUROPOS ŠALYS

BELGIQUE / BELGIË
BRUXELLES / BRUSSEL

БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ

ČESKÁ REPUBLIKA
BRNO

DANMARK
KØBENHAVN

DEUTSCHLAND
BERLIN, KÖLN, MÜNCHEN

EESTI
TALLINN

ÉIRE / IRELAND
CORCAIGH / CORK

ΕΛΛΑΔΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ESPAÑA
BARCELONA, GIJON, LANZAROTE, SANTIAGO DE COMPOSTELA, SEGOVIA, SEVILLA

FRANCE
ANGOULÊME, MARSEILLE, STRASBOURG

HRVATSKA
ZAGREB

ITALIA
ROMA, BOLOGNA

ΚΥΠΡΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

LATVIJA
RĪGA

LIETUVA
VILNIUS, KAUNAS, PANEVĖŽYS

LUXEMBOURG / LUXEMBURG
LUXEMBOURG / LUXEMBURG

MAGYARORSZÁG
BUDAPEST

MALTA
VALLETTA

NEDERLAND
LEIDEN

ÖSTERREICH
WIEN

POLSKA
WARSZAWA, WROCŁAW

PORTUGAL
LISBOA

ROMÂNIA
BUCUREȘTI

SLOVENIJA
LJUBLJANA

SLOVENSKO
BRATISLAVA

SUOMI / FINLAND
HELSINGFORS / HELSINKI

SVERIGE
STOCKHOLM

UNITED KINGDOM
LONDON, BELFAST, GLASGOW

**ŽIŪRĖK,
DISKUTUOK
IR BALSUOK**

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

TRUMPAS APRAŠYMAS

Laisvoje Oskaro Vaildo pasakėčios *The Selfish Giant* adaptacijoje pasakojama apie du šių laikų paauglius, gyvenančius Anglijos užkampyje skurde ir varge. Arboras serga neaiškia liga: jis yra be galo judrus, užsispyrėliškai neklauso vyresniųjų, jį pašalina iš mokyklos. Jo draugas Sviftis už muštynes taip pat kelioms dienoms pašalinamas iš mokyklos. Neturėdami kuo užsiimti berniukai sumano, kad gali užsidirbti pinigų pardavinėdami metalą metalo laužo supirkėjui Kitenui. Arborą tuo užsiimti vilioja būsimi pinigai, o Sviftį – galimybė būti arčiau Kitenų žirgų, ypač prie darbinio arkliaus ir puikaus ristinū.

-1-

AR TAI NEIŠARDOMA DRAUGYSTĖ?

Šiuos vienmečius berniukus sieja labai tvirtas ryšys. Jie ne tik auga toje pačioje socialinėje ir kultūrinėje aplinkoje, bet ir jų šeimos gyvena tokiomis pat sudėtingomis sąlygomis. Sviftis turi daug mažų brolių ir seserų, jo tėvai verčiasi labai varganai – motina neturi pinigų sąskaitoms už elektrą, tėvas priverstas parduoti sofą iš bendrojo kambario, šeimyna minta prastu, kaskart vienodu ir... šaltu maistu, nes nėra elektros. Arboras gyvena su savo vieniša motina, kuriai sunkiai sekasi auklėti du sūnus – vyresnėlis vartoja narkotikus, yra sunkiai sutramdomas, prieš jį kartais smurtauja skolintojai, o Arborui skirtus vaistus jis greičiausiai pavagia. Paaiškėja, kad jo jaunesnysis brolis serga (yra hiperaktyvus?) ir nusiramina tik vartodamas vaistus.

Arboras ir Sviftis yra be galo ištikimi savo šeimoms. Nors kasdienis bendravimas šeimose dažnai yra šiurkštus, jie visi kartu atremia sunkumus – abu berniukai pasiryžę atiduoti pas metalo supirkėją uždirbtus pinigus savo šeimoms, kad šios sumokėtų sąskaitas ar skolas.

Tačiau abu paaugliai yra ir labai skirtingi: Arboras yra nedidelio ūgio liesas šviesiaplaukis, o Sviftis – aukštesnis, šiek tiek nerangus ir ramus vaikas. Pirmasis yra visų idėjų iniciatorius, o antrasis juo seka. Tačiau labiausiai jų draugystėje stebina jų reiškiami draugiškumo ženklai: sprendžiant iš pirmosios filmo scenos, kurios pabaigoje stambiu planu rodomi vienas kitą apkabinę paaugliai, atrodo, kad Sviftis yra vienintelis, kuris geba nuraminti ir paguosti Arborą per jo priepuolius. Berniukų artumas akivaizdžiai matomas, kai jie erzina vienas kitą, žaidžia ar netgi parodo malonų gestą.

istorija, vykstanti pramoninės tragedijos aplinkybėmis. Šiuo pasakojimu prieita prie gana skausmingos išvados: be to, kad vaizduojama sunki ekonominė padėtis (abiejų berniukų tėvai gyvena skurdžiai, neišgali susimokėti sąskaitų, yra priversti pardavinėti buitines daiktus; prekyba metalo laužu ir kitomis perdirbamomis medžiagomis klesti, todėl skurdžiausiai besiverčiantys žmonės yra priversti vogti šias medžiagas...), galima pastebėti ir kitų ženklų bei juos interpretuoti. Pavyzdžiui, kino kūrėjai filmuoja pramonės įrenginius (aušinimo bokštus, pramoninius pastatus) rūke arba naudoja tam tikrą apšvietimą, kuriuo vaizdas ne idealizuojamas, o priešingai, sudaromas įspūdis, kad jie baigia savo tarnavimo laiką. Gyvulių sambūvis šiuose gražuose peizažuose (arkliai, avys), matyt, dar labiau pabrėžia įspūdį, tarsi gamta norėtų susigrąžinti teises į visa tai.

Ekonominė netvarka taip pat jaučiama matant keliais štrichais pavaizduotus socialinius sunkumus: Arboras pašalinamas iš mokyklos, kuri pareiškia negalinti susitvarkyti su kitokiu vaiku; prekyba narkotikais ir jų vartojimas grįauna jo brolio gyvenimą; jų motina neturi jėgų viena auklėti savo dviejų sunkaus būdo berniukų. Matyt, dėl tokios netvarkos tvyro jausmas, kad visa iškritę iš rėmų, nėra jokių įstatymų: mokyklos kieme per pertraukas vaikai vieni kitus erzina; Arboro broliui rimtai grasina skolintojai, o metalo laužo supirkėjų gyvenimas yra itin sudėtingas: Kitenas pasisavina dalį Arboro ir Svifčio atlyginimo melagingai prisidengdamas tuo, kad jie yra nepilnamečiai; jis organizuoja pavojingas nelegalias žirgų lenktynes; jis grasina Arborui sulaužysiąs ranką nubausdamas už vagystę; kitas metalo laužo supirkėjas pasisavina Arboro varį ir nieko už tai nesumoka... Tokiomis aplinkybėmis žmonės, kurie įprastai turėtų būti autoritetai, atrodo vangiai: mokytojas nesugeba užsitarnauti pagarbos ir net policininkai paklūsta Arboro įsakymui

Anne Vervier
Les Grignoux (Liège, Brussels)

-3-

NUTOLIMAS

Deja, ši graži draugystė pavirs pelenais, kai jie pradės bendrauti su Kitenu ir pradės reikštis jų asmenybių savybės. Kitenas pastebėjo Svifčio mokėjimą elgtis su arkliais, jais rūpintis, todėl pamažu jam patiki vis daugiau atsakingų darbų, būtent prižiūrėti brangų ristinū ir netgi jį vadelioti. Sviftis jaučiasi be galo dėkingas Kitenui (kiekvieną jo „paaukštinimą“ lydi Svifčio entuziazmas), todėl nori išsaugoti įgytą pasitikėjimą.

Arboras neturi tokio nuoširdaus ir natūralaus jautrumo kaip Sviftis. Sviftis geba nuraminti ir visiškai valdyti gyvulį, o Arboro šiurkštus ir staigus būdas daro priešingą poveikį. Taigi Kitenas priima Svifčio draugėn, tampa tam tikra prasme jo globėju ir tuo pat metu šiurkščiai atstumia Arborą.

Pasijutęs atstumtas Arboras Sviftį ir Kitenu nubaudžia išdavyste. Jis be jokios priežasties užmuša kumeliuką (iš pradžių jis norėjo patikrinti, ar ant žemės įtšančiu elektros kabeliu teka elektros srovė; tačiau netgi jeigu elektros srovė būtų buvusi atjungta, Arboras nebūtų galėjęs paimti kabelio be Svifčio pagalbos.) Taigi kumeliuko žūtis traktuojama kaip akivaizdus siekis užgauti arkliaus mylėtoją Sviftį, jį nubausti už tai, kad jis apleido savo draugą, arba, blogiausiai atveju, tiesiog mėginimas prasiblaškyti. Be to, Arboras kartkartėmis nušvilpdavo nemažai vario iš Kitenų sandėlio ir dabar nusprendė jį parduoti kitam metalo laužo supirkėjui (ir vežė varį į Kitenų vežimaitį pasikinkęs Kitenų arklį!), taigi Sviftis patiria dar vieną išdavystę, nes Kitenas tam tikra prasme yra jo globėjas. Tačiau Arboro sandėris nepavyksta ir apie viską sužino Kitenas, kuris įsiutęs grasina berniukui sulaužyti ranką, o visa tai bauginamu žvilgsniu stebi Sviftis.

-2-

DRAMA IR PASIKEITIMAS

Įtūžęs Kitenas nusiunčia Arborą pavogti prarasto vario (kitas supirkėjas paėmė visą Arborą pavogtą varį ir nieko jam nesumokėjo) į netoliese esančią elektros jėgainę. Ten jam reikia atverti betono bloku uždengtą angą, įsmukti vidun ir surinkti visus kabelius, kuriuos ras, be to, visa tai jis turi atlikti po zvimbiančiais aukštos įtampos laidais. Arboras, pasitelkęs pagalbon darbinį arklį, nesugeba pajudinti betono bloko, o Sviftis, nors ir labai įskaudintas draugo išdavystės, ateina jam pagelbėti. Jis įsliugia į ertmę ir jį mirtinai nutrenkia elektros srovė. Arboras parneša Svifčio kūną Kitenui, kuris, visų nuostabai, prisiima visą kaltę dėl nelaimingo atsitikimo.

Arboras atgailaudamas patenka į skaistyklą – jis bando pasikalbėti su Svifčio motina. Jis ilgai bando prisibelsti į jos namų duris, tačiau kaskart yra atstumiamas. Jis guli įsikniaubęs savo lovoje, savo slėptuvėje, iš kurios tik Sviftis pajėgdavo jį iškrapštyti, lygiai taip, kaip matėme jį filmo pradžioje, kai jį buvo ištikęs priepuolis. Galiausiai Svifčio motina ateina pas Arborą ir šis sulaukia jos atleidimo ženklo – apkabinimo.

Filmas baigiasi ramia scena: Arboras šukuoja arklį, kamera sustoja ties gyvulio akimi, kurios žvilgsnio gelmė paliekama žiūrovų interpretacijai. Tai, kad Arboras rūpinasi gyvuliu, yra tikras jo pagarbos žuvusiam draugui ženklas.

KARTI TIESA

Taigi filmas gali būti suprantamas kaip subyrėjusios draugystės ir praradimo

KELIOS TEMOS DISKUSIJOMS:

- Filmo veiksmas vyksta Didžiojoje Britanijoje, Jorkšyre, Bradfordo regione. Ar manote, kad tokia situacija galėtų nutikti kitame ES regione? Jei taip, tai kodėl? Jei ne, tai kodėl?
- Filme keletą kartų minima elektros tema: aukštos įtampos laidai, kumeliuko ir Svifčio žūtys, Svifčio nesumokamos sąskaitos už elektrą, kabeliai, kurie yra potencialus pajamų šaltinis metalo laužo supirkėjui... Kaip galima interpretuoti visas „elektros jungtis“ ir iš to kylančias metaforas (įtampa, atsparumas, pavyzdžiui, sakoma, kad Arboras yra nervingas kaip baterija, ir kt.)?
- Filme *The Selfish Giant* įdomūs kai kurie estetiniai sprendimai: filme neskamba muzika, tačiau rodomi aplinkos vaizdai, kur gyvuliai (avys, arkliai) gyvena šalia pramonės įrenginių. Kaip paaiškintumėte tokius sprendimus?

-4-